

PROLOGUL MITROPOLITULUI ETOLIEI ȘI AKARNANIEI, COSMA

Îl slăvesc pe Dumnezeuul nostru cel în Treime pentru că mi-a dăru-it binecuvântarea de a vizita regulat Sfântul Munte Athos și de a mă reboțea duhovnicește. Folosul duhovnicesc pe care l-am primit și îl primesc cu fiecare vizită a mea este pentru mine dar al iubirii Domnului, care a oferit multe slujirii mele arhieriești.

Mai cu seamă, însă, îi mulțumesc Mântuitorului nostru pentru că mi-a îngăduit să-l cunosc pe marele Bătrân* Sfânt, pe părintele apostolic și proroc contemporan, Cuviosul Paisie.

De multe ori și în anumite împrejurări, în condiții de vreme grozav de neprielnice, i-am vizitat Sfânta Chilie împreună cu fratele meu după trup, Antonios, atât la Cinstita Cruce, cât și la „Panaguda”, l-am aflat pe preacuviosul Bătrân, am purtat discuții, ne-am întărit, i-am cerut sfaturile sale de Dumnezeu călăuzite, rugăciunea sa arzătoare și sfințită.

Totdeauna ne odihnea, ne sprijinea, ne întărea, plecam hotărâți să ne luptăm mai fierbinte în nevoița noastră duhovnicească cât și în cadrul slujirii noastre. Iubirea sa nemăsurată, răbdarea sa, slujirea sa până la jertfă ne dădeau aripi nouă tuturor, ne reaprindeau râvna, ne făceau să poftim „arhondaricul în aer liber” de la „Panaguda”.

Eram tânăr cleric când l-am vizitat prima dată. S-a înclinat, a făcut metanie și mi-a luat mâna ca să mi-o sărute. Eu m-am rușinat și m-am cutremurat. Să sărute mâna mea cea neputincioasă și ticăloasă un sfânt? Am încercat să mi-o retrag, să nu o dau. Bătrânul mi-a zis cu glas aspru: „Lasă-ți, părinte meu, mâna! Acest lucru este al preoției. Nu este drept să nu-ți dai mâna ca să o sărute oamenii. Ești preot”. Cu adevărat m-a smerit și m-a învățat totodată.

* Pe grecescul „Γέροντα”, întrucât în limba română nu avem un echivalent care să acopere în întregime semnificațiile cuvântului din greacă, l-am tradus în funcție de context prin Bătrân, Stareț, Părinte, sau chiar prin calcul lingvistic „Gheronda”, căutând ca de fiecare dată să redăm sensul cel mai propriu din contextul original, dar care să poată fi perceput în mod adecvat și de cititorul român (n.tr.).

Odată am urmărit împreună, așezați unul lângă altul, privegherea de la o mănăstire athonită. Cu adevărat, am avut multe de învățat din participarea sa îngerească.

Ne-a însoțit pe potecile Sfântului Munte și am cunoscut în chip real că sfinții pun în valoare chiar și pășirea lor și orice misiune a lor, făcându-le sfinte și de folos. Simplu, neprefăcut, bucuros, crea prin „umorul” său pedagogic o atmosferă care-mi aducea în minte calea către Emaus.

Atunci când fratele meu după trup, Antonios, l-a vizitat pentru prima dată, Starețul l-a heretisit* cu numele său fără să-l cunoască de la altcineva.

În chip deosebit îi mulțumesc iarăși Domnului pentru că ne-a dăruit o binecuvântare unică. Vrând Cuviosul Paisie să se închine Sfântului Vlasie, sfântului nostru local din Sklavena Voniței, care i s-a arătat și i s-a descoperit Bătrânului la Chilia „Panaguda”, a venit și a poposit o zi și o noapte în casa noastră părintească. Voi menționa doar faptul că noile și curatele cearșafuri albe, pe care mama mea, presvitera, i le-a așternut, nu le-a folosit deloc. Fie nu s-a întins, rugându-se, fie s-a întins pe jos ca să nu o ostenească pe mama mea spălând cearșafurile. În ziua următoare, pe 21 mai 1980, am mers împreună la Sklavena, și cu deosebită evlavie și cu ingenuncheri s-a închinat la Sfântul Vlasie.

Doresc să mai pomenesc încă două întâmplări prin care sfântul Bătrân, Părintele Paisie, a dat mărturie și o lecție vrednică de luat aminte.

Un preot începător, cu toate că era evlavios și cu luare-aminte, cu toate că slujea și împărtășea cu frică de Dumnezeu, a întâmpinat la o Dumnezeiască Liturghie o ispită deosebită. Atunci când i-a chemat pe credincioși la împărtășire, un om în vârstă nu a fost atent și i-a scăpat dumnezeiescul mărgăritar din gură și i-a căzut pe treapta de marmură a soleei. Preotul s-a cutremurat. Deși a fost cu foarte multă luare-aminte, i s-a întâmplat ceea ce niciodată nu și-ar fi închipuit. A lăsat îndată Sfântul Potir pe Sfânta Masă, cu grăbire s-a aplecat și a curățit cu gura lui pardoseala de marmură și apoi cu spirt a dat foc în acel punct unde căzuse mărgăritarul. Întrucât era foarte sensibil s-a tulburat și a alergat îndată la duhovnicul său, care era cu adevărat un cleric sfințit. Duhovnicul său l-a mângâiat, l-a întărit, l-a sfătuit să

* O formulă specială de salut: „Bucură-te”.

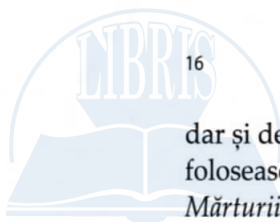
fie cu mai multă luare-aminte pentru că slujește Atotputernicul Trup și Sânge al Hristosului nostru, iar preotul s-a liniștit și L-a slăvit pe Domnul pentru nemăsurata Sa milă.

Când mai târziu am mers eu în Sfântul Munte m-am gândit să-i relatez Starețului întâmplarea ca să mă folosesc prin cunoașterea sa de Dumnezeu insuflată, dar și ca să-l sprijin pe preotul începător. Cuviosul Paisie a ascultat cu multă atenție cele ce i-am relatat și a întărit mai întâi luarea-aminte, evlavia, frica și discernământul pe care trebuie să le aibă preotul atunci când liturghisește. După acestea mi-a zis: „Dacă preotul liturghisește cu frică și cu simțire, dacă slujește înfricoșatei Taine cu smerenie și cu luare-aminte, însă cu toate acestea, din neatenția unui creștin se întâmplă un fapt asemănător, să nu se descurajeze. Hristosul nostru niciodată nu lasă Trupul și Sângele Său să fie călcate în picioare. Fie îl trimite pe Îngerul Său și ia Trupul Său, fie își retrage harul și rămâne doar pâine și vin”.

Am mers oarecând la Stareț cu un grup de zece studenți. Erau tineri având nevoie duhovnicească și participare la Sfintele Taine ale Bisericii, tineri cu curăție, dar având de înfruntat și multe provocări. Prin urmare, l-au întrebat pe Stareț: „Părinte Paisie, putem, ca tineri, să cunoaștem o tânără, să avem prietenie, să ieșim împreună cu ea și în același timp să avem și curăția care se cuvine și să participăm regulat la Sfintele Taine?”. Bătrânul a sărit ca un arc, s-a ridicat drept în picioare și i-a privit pe bunii tineri în ochi. „Ia spuneți-mi – a zis – sunteți îngeri? Arătați-mi aripile voastre. Dacă sunteți îngeri, atunci da, să faceți ceea ce întrebați, dacă însă sunteți oameni tineri, lesnicioși spre alunecare, precum și sunteți, țineți, copiii mei, la curăția voastră și la vigilența voastră, la neprihănirea voastră. Nu faceți ceea ce fac atâția tineri. Merg la privegheri și într-o mână țin metaniera și cu cealaltă mână o țin pe tânăra lor prietenă. Așa nu aduc folos priveghele”. Mărturisesc că acei tineri au ascultat sfatul Bătrânului, iar acum sunt oameni de știință, profesori realizați și capi de familie.

Aceste întâmplări fericite, care sunt povestite de mulți frați închinători în Sfântul Munte și vizitatori ai Cuviosului Paisie, sunt adunate și publicate de luptătorul, credinciosul și evlaviosul domn Nikolaos Zournatzoglou, colonel de aviație (în rezervă).

Ortodox și grec adevărat, domnul Zournatzoglou, plin de frică de Dumnezeu, de cinstire, de evlavie și de ascultare față de Sfântul Bătrân,

dar și de multă dragoste față de frații săi creștini, pe care dorește să-i folosească după editarea și punerea în circulație a primului volum din *Mărturii ale închinătorilor*, lansează și al doilea volum, printre altele cu osteneală și cu dorința de a-l cinsti pe Stareț și de a-i sprijini pe frați săi.

Voiesc să-l laud și să-l felicit pe domnul Nikolaos Zournatzoglou, întrucât el ne oferă o lecție prin jertfa și sfânta lui iubire de osteneală. Cărțile lui sunt un *Pateric* contemporan, care se citesc cu plăcere pe de o parte, iar pe de alta chiar și pe cei puțin credincioși îi dezarmează și îi conduc la venirea întru sine, la pocăință, la mântuire.

Mă rog cu smerenie ca Domnul nostru să-i dăruiască domnului Zournatzoglou sănătate trupească și sufletească, să-i dea binecuvântare familiei lui, dar și ca să aducă mare folos și zidire duhovnicească cărțile sale, așa cum se întâmplă și în prezent.

Îi mulțumesc cu toată puterea mea Domnului și Dumnezeuului nostru Iisus Hristos pentru că mi-a dăruit deosebita binecuvântare de a-l cunoaște de aproape pe Starețul Paisie.

Îi mulțumesc cu tot sufletul Sfântului Bătrân pentru ceea ce a oferit smereniei mele, dar și familiei mele, care, atunci când a întâmpinat probleme de sănătate, l-a avut sprijin, mângâiere, părinte și îndrumător.

Totdeauna atunci când mergeam la Cinstita Cruce sau la „Panaguda”, plecam întraripat și hotărât să slujesc cu mai fierbinte dragoste Domnului, credinței ortodoxe, fraților în Hristos. Și acum, când îngenunchez la sfântul său mormânt de la Sf. Mănăstire „Sfântul Ioan Theologul” din Souroti, mărturisesc că plec întărit duhovnicește.

Îl rog fierbinte pe Sfântul Bătrân ca să mijlocească la Domnul nostru, să ne dăruiască nouă tuturor clericilor luminare, smerenie, curăție, discernământ și mărturisire, ca să trăim în chip conștient Sfânta Evanghelie, să slujim cu evlavie și cu frică Înfricoșatul Jertfelnic și credința noastră cea neprihănită; de asemenea, să slujim cu adevăratul duh de jertfă pe frații noștri creștini, ca să se slăvească Preasfânt numele Domnului nostru și ca să fie conduse sufletele cele nemuritoare la mântuire! Amin.

Cu dragoste în Hristos,
† Cosma al Etoliei și Akarnaniei

† O Anaglyas s'Anaglyas Kostas

ÎNSEMNARE INTRODUCTIVĂ

Mărturii ale Închinătorilor, volumul I, care a ajuns deja la a șasea ediție și la a cincea reeditare, își dobândește prin această carte continuarea lui firească, care se desfășoară cu statornicie pe aceeași lungime de undă. Și acest al doilea volum al lucrării, rodul unei strădanii îndelungate și mai cu seamă ostenitoare din partea iubitului prieten și confrate, Nikolaos Zournatzoglou, oferă apă duhovnicească celor care însetează din izvorul cel nesecat al Bătrânului Paisie. Totodată, prin tăria lui susține încredințarea și credința noastră că viața nu sfârșește în timpul limitat, al stricăciunii și al morții.

În paginile care urmează, cititorul devine iarăși părtaș al unor experiențe unice care, între altele, impresionează prin vastitatea temelor de care se ocupă lucrarea; o amplasare care arată în final mărimea interesului și a grijii ale însuși Cuviosului Paisie pentru noi toți. Asemănările, pe de o parte, care se află între multe mărturii, nu numai că nu reprezintă vreo scădere cât de mică a lor, ci dimpotrivă, constituie un element în plus de încredințare și de „confirmare” a lor.

Toți cei care s-au învrednicit de dumnezeiasca binecuvântare de a-l cunoaște pe Cuviosul Paisie aproape că vor avea prin această carte simțirea că iarăși se află lângă el. Întrucât aceste mărturii nu redau pur și simplu experiențele personale ale celor ce le depun, ci reproduc, în cele mai multe cazuri, înseși cuvintele, ba chiar și felul de a fi al Starețului.

Personal, socotesc că acest volum, precum de altfel toate cărțile domnului Zournatzoglou, constituie o neprețuită ofrandă pentru credincioși, ca o anafură, ar putea spune cineva, pe care o primim din mâinile preotului. Și ca pe una de acest fel trebuie